

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/55/2025
Identifikačné číslo spisu: 6724010216
Dátum vydania rozhodnutia: 26.11.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Petr Kaňa
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:6724010216.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňu a členov senátu JUDr. Jozefa Šutku a JUDr. Emila Dubňanského na neverejnom zasadnutí konanom 26. novembra 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvineného B. X. a spol., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) a § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného B. X. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. septembra 2024, sp. zn. 4To/62/2024, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného B. X. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Zvolen (ďalej tiež „súd I. stupňa“) rozsudkom z 29. mája 2024, sp. zn. 2T/38/2024 uznal obvineného B. X. (pozn.: stíhaného spoločne s obvineným N. J., na ktorého sa však tento rozsudok nevzťahuje) za vinného pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) a § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona v jednočinnom súbahu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

dňa 12.12.2023 v čase okolo 01,00 h prišli pred budovu zdravotného strediska v J. na adrese J. Y. XXX/X, okres W., kde sa po rozhovore s T. U. spoločne presunuli k vstupným dverám zdravotného strediska, pričom po príchode k vstupným dverám začali na ne búchať a kopať do nich, keď im nikto neotvoril, presunuli sa k ďalším vstupným plastovým dverám, ktoré vedú do budovy zdravotníckeho strediska, na ktorých rozbil B. X. kameňom ľavú časť sklenej výplne dverí, následne takto vzniknutým otvorom vstúpili do priestorov čakárne, ktoré vedú k jednotlivým ordináciám, pričom sa spoločne presunuli k časti, ktorú poškodený MUDr. Y. U. využíva aj na bývanie, do ktorej spoločne neoprávnene vstúpili cez neuzamknuté dvere, kde prešli až do miestnosti s pohovkou, kde bol poškodený na posteli a tento im uviedol,

že zavola z mobilného telefónu, ktorý mal v ruke políciu, na čo mu jeden z obvinených mobilný telefón z ruky vytrhol, pričom poškodenému povedali: „Ty budeš takto s mladými dievčatami“ a B. X. ho ako prvý uderil päťou do oblasti tváre a následne ho kopol, po čom ho obaja vnímajúc vyšší vek poškodeného udierali päťami do hlavy, fackali ho, škrtili ho, vykrúcali mu hlavu, pričom sa ich konaniu snažil poškodený brániť a pri tom ako ho bili vykrikovali: „Kde máš peniaze, daj peniaze, všetky peniaze čo máš“, na čo im poškodený uviedol, že peniaze nemá, pričom ho začali napádať intenzívnejšie, čo sa niekoľko krát opakovalo, pričom ho niečím škrtili a vykrikovali, že ho zabijú, následne zostal pri poškodenom iba t.č. obžalovaný I. D., ktorý ho držal a obžalovaný B. X. sa vzdialil a po chvíli prišiel s nožom v ruke a poškodenému hovoril slová v zmysle, či chce, aby ho zabil a či nevidí čo má, čím chcel poukázať na nôž, aby ho vystrašil, následkom týchto vyhrážok a zo strachu im poškodený išiel odomknúť dvere do svojej ambulancie, kde im dal svoju kapsičku s peňaženkou, z ktorej si vyťahli finančnú hotovosť najmenej vo výške 300 €, po čom poškodenému povedali, že im má dať všetky peniaze, ktoré má, na čo im uviedol, že už žiadne nemá, v dôsledku čoho začali obžalovaní prehľadávať priestory ambulancie a priestory slúžiace na bývanie, kde zo šuplíka v ordinácii odcudzili mince rôznych nominálnych hodnôt v hodnote asi 60,-€, taktiež odcudzili z priestorov ambulancie mobilný telefón Iphone 11 mini s čiernym obalom, načúvací prístroj zn. Signia, 1 ks hodinky zn. Atlantic, 1 ks fajka, 2 ks striebornej mince z Thajska, 1 ks vrchnák na fľaše striebornej a čiernej farby, 3 ks kľúčov s koženkovým prívěskom, 1 ks plechová krabička s blistrom liekov s 10 ks tabliet zelenej farby, 1 ks čierny obal z okuliarov zn. Newyorker, následne na to obžalovaný B. X. z miesta odišiel na neznáme miesto a t.č. obžalovaný I. D. bol po krátkom čase na mieste činu obmedzený na osobnej slobode hliadkou OO PZ Krupina, čím týmto konaním spôsobili poškodenému MUDr. Y. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, W. pomliaždenie krku ľahkého stupňa, zlomeninu zuba č. 21 a 22, pomliaždenie dolnej pery a tržno-zmliaždenú ranu hornej pery, tržnú ranu v oblasti pravého obočia s pomliaždením okolia pravého oka stredne ťažkého stupňa s krvným výronom, podvrtnutie krčnej chrčtice, tržnú ranu v oblasti temena hlavy a pomliaždenie ľavého lica ľahkého stupňa s dobou liečenia 14 dní, škodu odcudzením finančnej hotovosti vo výške 369,20 €, škodu odcudzením vecí vo výške 683,40 € a škodu poškodením zariadenia ambulancie a obytného priestoru vo výške 49,50 € a poškodenému mestu J. so sídlom Mestský úrad J., C. XXX/X, Dudince škodu poškodením dverí vo výške 123,60 €.

Za to súd I. stupňa obvinenému uložil podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. k), písm. l), písm. n), § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona (per analogiam), § 41 ods. 1, § 46, § 49 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov a 8 mesiacov, zaraďujúc obvineného na výkon tohto trestu podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia. Popri tom obvinenému podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložil trest prepadnutia vecí (vo výroku identifikovaného noža) s konštatovaním, že podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona sa jeho vlastníkom stáva štát. V adhéznom výroku podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal poškodeného MUDr. Y. U. so zvyškom jeho nároku na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom z 11. septembra 2024, sp. zn. 4To/62/2024 (ďalej tiež „napadnutý rozsudok“), o odvolaniach obvineného a prokurátora, podaných výlučne proti výroku o treste prvostupňového rozsudku (prokurátorom v neprospech obvineného), rozhodol tým spôsobom, že (vyhovujúc odvolaniu prokurátora) podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. c), ods. 2 Trestného poriadku rozsudok súdu I. stupňa zrušil v celom výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu s tým, že podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému uložil podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. k), písm. l), písm. n), § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 a § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, zaraďujúc obvineného podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona na výkon tohto trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia, konštatujúc, že vo zvyšných častiach

zostal napadnutý rozsudok súdu I. stupňa nedotknutý. Odvolanie obvineného podľa § 319 Trestného poriadku (teda ako nedôvodné) zamietol.

* * *

Proti rozsudku odvolacieho súdu („v spojení s prvostupňovým rozsudkom“) podal obvinený prostredníctvom ustanovenej obhajkyne dovolanie z dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. V dovolaní uviedol, že súčasne podáva dovolanie „aj podľa § 374 ods. 3 Trestného poriadku“ proti konaniu na súde I. stupňa.

V písomných dôvodoch dovolania, formulovaných prostredníctvom obhajkyne v rámci argumentácie k uvedenému dovolaciemu dôvodu tvrdiac, že mu bol uložený trest mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby uviedol, že odvolací súd pri ukladaní trestu odňatia slobody postupoval podľa jeho názoru neprimerane prísne, keď dospel k záveru, že vôbec nebol dôvod pre aplikovanie postupu podľa § 39 Trestného zákona, teda na mimoriadne zníženie trestu. Odvolací súd uviedol v odôvodnení rozsudku, že nezistil žiadne okolnosti prípadu alebo pomery odôvodňujúce takýto postup, a ukladal mu trest odňatia slobody na samej dolnej hranici trestnej sadzby. Pritom sám odvolací súd poukázal na jeho vyhlásenie o vine, ktoré urobil na hlavnom pojednávaní, čo je výrazná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona (priznanie sa k spáchaniu trestného činu a úprimné oľutovanie). Ďalej odvolací súd dostatočne nezohľadnil, že nahradil poškodeným škodu, čo je ďalšia výrazná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. k) Trestného zákona, keď dokonca bezprostredne po skutku dobrovoľne aj vydal finančnú hotovosť spolu s ďalšími vecami poškodenému MUDr. U.. Tiež napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti od samého začiatku, vydal všetky veci dôležité pre trestné konanie, dobrovoľne sa podrobil všetkým úkonom, čo je tiež výrazná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona. V súhrne všetkých skutočností došlo k prevahe poľahčujúcich okolností, a aj jeho prístup k trestnému konaniu od začiatku bol a je dôvodom na mimoriadne zmiernenie trestu podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona.

Zdôraznil, že odvolací súd mal dostatočne preukázané dôvody na mimoriadne zmiernenie trestu, a to z okolností prípadu, z jeho prístupu k celej trestnej veci, aj z jeho rodinných pomerov, keď pochádza z úplnej rodiny a tiež od skončenia školy celý život pracoval, na čo aj poukázal v dôvodoch odvolania z 19. júna 2024 proti prvostupňovému rozsudku.

Dodal tiež, že obvinenému pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste možno mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona, keď tento prijal neodvolateľne všetky právne účinky priznania bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu. Súd I. stupňa sa teda pri ukladaní trestu, teda správne na rozdiel od odvolacieho súdu, spravoval judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konkrétne stanoviskom trestnoprávneho kolégia z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016.

Pokiaľ je možný takýto zákonný postup, bolo možné ukladať trest s použitím vyššie uvedeného zákonného ustanovenia, pretože pri jeho odmietnutí za daných okolností potom už boli porušené jeho práva na osobnú slobodu a súdnu ochranu podľa čl. 17 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 5, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Navrhol preto, aby jeho dovolaniu bolo dovolacím súdom po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti výroku napadnutého rozhodnutia a správnosti postupu konania, ktoré mu predchádzalo, v celom rozsahu vyhovie tým spôsobom, že dovolací súd vysloví, že podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom odvolacieho súdu z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku bol porušený zákon v § 39 ods. 1, ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona pri jeho nepoužití, v jeho neprospech, a podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zruší rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu, ako aj ďalšie naň nadväzujúce rozhodnutia.

Dovolací súd neprehliada ani tú skutočnosť, že dovolaniu zdôvodnenému ustanovenou obhajkyňou obvineného predchádzali aj dve písomné podania formulované samotným obvineným (č. l. 948 až 950 a 957 až 962), ktoré boli označené ako „Dovolanie“ a aj svojím obsahom mali povahu zdôvodnenia dovolania, ktorých podstata však je obsiahnutá už vo vyššie uvedenej argumentácii formulovanej obhajkyňou, keď ani sám obvinený nevybočil z rámca námietok proti neprimeranosti trestu odňatia slobody, ktorý mu uložil odvolací súd vo výmere 7 rokov, sprísňujúc tak na základe odvolania prokurátora podaného v jeho neprospech prvostupňový rozsudok, ktorým mu pôvodne bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov a 8 mesiacov. Pri zdôrazňovaní základných zásad ukladania trestov uvedených v § 34 Trestného zákona - a v ich rámci okolností prípadu aj vlastných osobných pomerov, prevahy poľahčujúcich okolností nad prit'azujúcimi, aj s poukazom na rozhodovaciu činnosť súdov pri ukladaní trestov v prípadoch priznania sa obžalovaného k spáchaniu trestného činu, a to aj v rámci tzv. vyhlásenia o uznaní viny, ktoré bolo súdom prijaté - sa snažil presvedčiť o dôvodnosti aplikácie § 39 Trestného zákona, ktorý však odvolací súd podľa jeho názoru nesprávne neaplikoval.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Zvolen v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného toto dovolanie hodnotil ako nedôvodné. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, argumentačne založeného na opodstatnenosti aplikácie § 39 Trestného zákona, ktorý však aplikovaný nebol, zdôraznil fakultatívnosť aplikácie tohto ustanovenia, teda že príslušný orgán nie je povinný toto ustanovenie aplikovať. Už zo znenia stanoviska S 44/2017 vyplýva, že ide ustanovenie fakultatívnej povahy s využitím terminológie „možno (teda nie obligatórne)“. Poukázal tiež na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k rozdielnemu výkladu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v prípade nepoužitia (okrem iného aj) § 39 Trestného zákona, prijaté 14. júna 2010 pod sp. zn. Tpj 46/2010, z ktorého okrem iného vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Trestného zákona, v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačného oprávnenia podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužité ustanovenia § 39 Trestného zákona nezakladá žiadny dovolací dôvod.

Navyše pokiaľ ide o výšku trestu uloženú odvolacím súdom bez aplikácie § 39 Trestného zákona, je názoru, že výrok o treste a jeho zmene oproti rozsudku súdu I. stupňa je dostatočným spôsobom odôvodnený zo strany odvolacieho súdu, ktorý popisuje všetky skutočnosti, ktoré ho viedli k uloženiu tohto druhu trestu a jeho výmery. V zhode s názorom odvolacieho súdu je názoru, že skutok zo strany obvineného sa vyznačoval vyššou mierou intenzity, bezohľadnosti a brutality, ktorého skutku sa obvinený dopustil v obydli. Navyše skutok vykazuje neúmerne vysokú mieru agresivity voči poškodenému (napádanie udieraním pästami do hlavy, fackaním, škrtením, vykrúcaním hlavy ktoré napádanie následne bolo stupňované), ktorý bol navyše osobou výrazne zraniteľnou vzhľadom na svoj vyšší vek, keď táto skutočnosť bola obvineným v čase skutku zrejmá. Tiež obvinenému muselo byť zrejmé, že poškodený vzhľadom na svoj vek nebol spôsobilý sa fyzicky náležite brániť, a akýkoľvek útok voči poškodenému mohol zanechať oveľa závažnejšie následky. Poškodenému tiež boli spôsobené významné zranenia, pričom v súvislosti s následkami na zdraví poukazuje napr. na zlomeninu zuba č. 21 a 22, čo nasvedčuje vysokej intenzite úderov a napádania poškodeného. Rovnako je potrebné prihliadať aj na vzniknuté poškodenia na majetku v podobe rozbitej sklenenej výplne, a poškodeného zariadenia ambulancie. Ďalšou okolnosťou odôvodňujúcou uloženie prísnejšieho trestu odňatia slobody je aj to, že činom boli spáchané viaceré trestné činy, a to okrem zločinu lúpeže aj prečin porušovania domovej slobody. Odsúdený sa pri spáchaní skutku neštítal na zvýraznenie svojho konania použiť aj nôž, za súčasného použitia verbálnych vyhrážok zabitím voči poškodenému.

Okolnosti skutku, spôsob vykonania fyzického napadnutia a následky v podobe vyššie uvedených

zranení zjavne odôvodňujú názor, že išlo o konanie s vyšším stupňom závažnosti a agresivity, ktorá si nezasluhovala mimoriadne zníženie trestu pri aplikácii § 39 Trestného zákona, pričom výmera trestu na spodnej hranici trestnej sadzby 7 rokov bola zo strany odvolacieho súdu dostatočným spôsobom vysvetlená. V danom prípade Trestný zákon umožňuje za uvedené konanie ukladať trest odňatia slobody vo výmere 7 až 12 rokov. Uloženie trestu na spodnej hranici trestnej sadzby odvolací súd vysvetlil dostatočným spôsobom, a rovnako dal dostatok odpovedí na dôvod, pre ktorý nevzhladol dôvod na aplikáciu ustanovení o mimoriadnom znížení trestu.

Vzhladom na vyššie uvedené je názoru, že nie je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, pretože trest uložený odvolacím súdom spĺňa všetky zásady pre ukladanie trestu v zmysle § 34 Trestného zákona.

Navrhol preto, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

V písomnej replike k vyjadreniu prokurátora obvinený vlastným podaním (č. l. 978) vyjadril nesúhlas s argumentáciou prokuratúra, nevybočujúc pritom z argumentačného rámca obsiahnutého už v dôvodoch jeho dovolania.

* * *

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na zákonom určenom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Pripomína len, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytýkaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty (vytýkané chyby) uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

* * *

K rozsahu vlastnej prieskumnej povinnosti dovolací súd dovolateľa upozorňuje, že jeho dovolanie hodnotí podľa obsahu ako dovolanie podané výlučne proti výroku o treste napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, reagujúc tak na to, že v dovolaní výslovne

takéto vymedzenie absentuje. Z obsahu dovolania jednak ani nevyplýva akákoľvek námietka, ktorou by obvinený brojil proti výroku o vine. Navyše vyhlásenie obvineného o uznaní viny, ktoré bolo súdom I. stupňa na hlavnom pojednávaní aj prijaté v rámci postupu upraveného v § 257 Trestného poriadku, spôsobuje nenapadnuteľnosť výroku o vine odvolaním, pričom taký výrok je napadnuteľný len dovolaním podaným zo strany ministra spravodlivosti Slovenskej republiky pri uplatnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (viď § 257 ods. 5 Trestného poriadku, R 12/2017, R 53/2021). V dôsledku prijatého vyhlásenia o uznaní viny tak obvinený bol už v pôvodnom konaní vylúčený z možnosti napadnúť odvolaním výrok o vine (s možnosťou dosiahnutia odvolacieho prieskumu tohto výroku) prvostupňového rozsudku, keď súčasne obvinený (v nadväznosti na uvedené) aj odvolanie podal výlučne proti výroku o treste, čím ďalej aj podmienku upravenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku (využitie zákonného práva podať riadny opravný prostriedok) splnil len vo vzťahu k výroku o treste.

Ďalej tiež dovolací súd upozorňuje dovolateľa, že obvinený je oprávnený dovolaním napadnúť výlučne rozhodnutie odvolacieho súdu, keď podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 370 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka. Pokiaľ tak bolo dovolanie smerované aj proti prvostupňovému rozsudku, dovolací súd dovolanie hodnotí ako podané výlučne proti rozsudku odvolacieho súdu. Uvedené však vecne nič nemení na práve obvineného uplatňovať námietky aj voči konaniu, ktoré tomuto rozsudku predchádzalo, teda vytýkať aj chyby prvostupňového rozsudku, resp. prvostupňového konania, ktoré mu vyplýva z § 374 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého „v dovolaní možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku“.

S uvedeným potom priamo súvisí aj obvineným v dovolaní uplatnený „dovolací dôvod podľa § 374 ods. 3 Trestného poriadku“, ktorý však podľa judikatúry nepredstavuje samostatný dovolací dôvod - viď R 47/2014 (I.): „Ustanovenie § 374 ods. 3 Tr. por. nemožno uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania. Toto ustanovenie len v nadväznosti na § 369

Tr. por. a § 372 ods. 1 Tr. por. vyjadruje okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania podaného ministrom spravodlivosti), možno dovolaním namietať aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak dovolateľ namieta chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba zodpovedať niektorému z dôvodov dovolania uvedenému v § 371 ods. 1 Tr. por. a takto musí byť aj v dovolaní označená (374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.)“.

Na základe uvedeného tak dovolací súd konštatuje, že napriek vyššie označeným obsahovým nepresnostiam dovolania, tieto nehodnotil svojím významom za tak zásadné, aby celkovo znehodnocovali kvalitu dovolania so záverom o nesplnení jeho obsahových náležitostí v zmysle § 374 Trestného poriadku, a z vyššie uvedených dôvodov hodnotil dovolanie obvineného ako podané proti rozsudku odvolacieho súdu, výlučne jeho výroku o treste a pri uplatnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, a v tomto rozsahu posúdil napadnutý výrok o treste rozsudku odvolacieho súdu z pohľadu chýb, ktoré mu dovolateľ v dovolaní vytkol.

* * *

Dovolací súd posudzujúc dovolanie obvineného v uvedených intenciách konštatuje, že obvinený v ňom uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ktorý je naplnený, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Z obsahu posudzovaného dovolania vyplýva, že obvinený odsudzujúcemu rozhodnutiu vytýka len nesprávnosť výroku o treste, a to z dôvodu jeho neprimeranosti,

v zmysle neprimeranej prístnosti, vo vzťahu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený, konfrontujúc výmeru mu uloženého tohto druhu trestu (7 rokov) s okolnosťami prípadu a jeho osobnými pomermi, t. j. vo svojej podstate (vecne) namietal nesprávne vyhodnotenie jeho osobných pomerov a okolností prípadu z pohľadu základných zásad (kritérií) ukladania trestov upravených (všeobecne) v § 34 Trestného zákona, a konkrétne v danom prípade s dôrazom na kritériá uvedené v odseku 4 tohto zákonného ustanovenia.

V spojitosti s uvedeným sa domáhal záveru o dôvodnosti aplikácie § 39 Trestného zákona, t. j. záveru, podľa ktorého súd I. stupňa správne aplikoval toto mimoriadne zmierňovacie ustanovenie (keď mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov a 8 mesiacov), zatiaľ čo odvolací súd pochybil, pokiaľ prvostupňový rozsudok z podnetu odvolania prokurátora podaného v jeho neprospech vo výroku o treste zrušil, a bez aplikácie tohto mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia mu uložil trest na dolnej hranici trestnej sadzby (vo výmere 7 rokov).

Už zo samotnej dikcie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku pritom vyplýva, že tento dovolací dôvod je naplnený len v prípade, že obvinenému (dovolateľovi) bol súdmi v pôvodnom konaní právoplatne uložený taký druh trestu, ktorý zákon za súdený trestný čin buď vôbec nepripúšťa, alebo aj pripúšťa, avšak taký trest z pohľadu jeho výmery je uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Ani doterajšia judikatúra najvyššieho súdu, resp. jeho rozhodovacia činnosť k tomuto dovolaciemu dôvodu, v otázke rozsahu, v akom možno úspešne dovolaním napadnúť výrok o treste, nepristupuje k výkladu uvedeného ustanovenia tak extenzívnym (rozširujúcim) spôsobom, ako sa toho v danom prípade dovolateľ dožaduje, ktorý by pripúšťal (nad rámec zákonnej dikcie tohto dovolacieho dôvodu) také dovolacie námietky, ktorými sa obvinený ako dovolateľ (vecne) dožaduje preskúmania správnosti posúdenia okolností prípadu, svojich osobných pomerov, alebo iných kritérií ukladania trestov upravených v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 a ods. 5 Trestného zákona, t. j. ich posúdenia iným spôsobom než vykonaným súdmi v pôvodnom konaní (hodnotiac také posúdenia ako nesprávne), a od ktorých potom odvíja vlastný názor o neprimeranosti (v zmysle prílišnej prístnosti) trestu, a tým jeho nespravodlivosti.

Takéto námietky sú dovolacím súdom v rámci jeho rozhodovacej činnosti už dlhodobo a konzistentne hodnotené ako nespôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod, ktoré z toho dôvodu dovolací súd z pohľadu ich opodstatnenosti ani nie je oprávnený preskúmať.

Uplatnený dovolací dôvod v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku predpokladá dve alternatívy pochybení v otázke trestania, a síce prípad, ak bol uložený trest mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby alebo ak bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, v dôsledku čoho uvedený spôsob vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu vo vzťahu k rozhodnutiu o treste potom vylučuje použiť ako dôvod dovolania ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia), okrem výnimky nevzťahujúcej sa však na posudzovaný prípad (viď R 58/2007). Dovolaním sa rovnako nemožno úspešne dovolávať nesprávneho zhodnotenia existencie či neexistencie poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, pretože otázka ich zisťovania, resp. zhodnotenia je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (viď R 18/2015). Rovnako tak je obvinený vylúčený z možnosti úspešného uplatnenia námietky proti nepoužitiu mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia § 39 Trestného zákona (viď R 58/2007). Ďalej tiež ani dĺžka konania nemôže byť dôvodom na úspešné uplatnenie dovolacej námietky týkajúcej sa neprimeranosti trestu uloženého v rámci zákonnej sadzby, alebo nepoužitie ustanovení o mimoriadnom znížení trestu alebo podmieňacom odklade výkonu trestu odňatia slobody (viď R 86/2015). Vzhľadom na uvedené potom tým skôr pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nemožno subsumovať

ani námietky týkajúce sa nezohľadnia (resp. nesprávneho zhodnotenia) kritérií ukladania trestov uvedených v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4, ods. 5 Trestného zákona.

V zjednodušenom vyjadrení, dovolacie námietky obvineného proti uloženiu mu neprimerane prísneho trestu ani proti nepoužitiu (neaplikácii) mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia upraveného v § 39 Trestného zákona nenapĺňajú akýkoľvek dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (primerane vid' napr. aj rozhodnutie najvyššieho súdu vo veci 2Tdo/29/2012).

Argumentáciu obvineného (dovolateľa) preto dovolací súd hodnotil ako nespôsobilú naplniť dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, a to ani z pohľadu rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva (v rámci výkladu článkov 6 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), ktorú nepochybne možno argumentačne (aj úspešne) uplatniť v prvostupňovom aj druhostupňovom (odvolacom) konaní, počas trestného stíhania, avšak v záveroch týkajúcich sa otázky primeranosti/nepriemeranosti trestania už nie v dovolacom konaní s ohľadom na vyššie uvedené limity (hranice) zákonnej úpravy (legislatívnej koncepcie) dovolacích dôvodov v Trestnom poriadku.

V posudzovanej trestnej veci bol obvinený právoplatne odsúdený zo spáchania dvoch v jednočinnom súbehu spáchaných trestných činov, z ktorých (naj)prísnejšie trestným je zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona, ktorý v rámci úpravy tejto kvalifikovanej skutkovej podstaty (v odseku 2) ustanovuje (aj v čase právoplatného odsúdenia ustanovoval) ukládanie trestu odňatia slobody v sadzbe 7 až 12 rokov.

V zmysle § 34 ods. 6 Trestného zákona (v znení účinnom v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu - 11. septembra 2024) tresty uvedené v § 32 možno uložiť samostatne alebo možno uložiť viac týchto trestov popri sebe. Za trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšuje osem rokov a v prípade trestných činov podľa § 213, § 233 až 234, § 237, § 254, § 261 až 263, § 266, § 276 až 277a, § 278a, § 326, § 328 až 336 alebo § 336c a 336d, ktorých spáchaním dochádza k poškodzovaniu finančných záujmov Európskej únie šesť rokov, musí súd uložiť trest odňatia slobody, ak tento zákon neustanovuje inak.

V posudzovanom prípade tak z pohľadu trestania obvineného v pôvodnom konaní bol súd (resp. súdy oboch inštancií) povinný - pri uznaní viny obvineného za vyššie označenú súdennú trestnú činnosť - z druhov do úvahy prichádzajúcich trestov uložiť obvinenému trest odňatia slobody, t. j. neprihádzalo do úvahy uložiť mu akýkoľvek iný druh trestu ako trest samostatný, pričom iné druhy trestov tak prichádzali do úvahy len ako tresty ukladané popri treste odňatia slobody.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku teda obvinenému, ktorému bol v posudzovanej trestnej veci uložený trest odňatia slobody, bol nepochybne uložený druh trestu, ktorý nielenže Trestný zákon za súdenný trestný čin pripúšťal, ale stanovil jeho obligatórne uloženie.

Pokiaľ Trestný zákon za taký trestný čin stanovil sadzbu trestu odňatia slobody v rozpätí 7 až 12 rokov, po úprave tejto základnej trestnej sadzby na základe kritérií uvedených v jeho § 38 ods. 3 prichádzalo do úvahy obvinenému v pôvodnom konaní uloženie trestu odňatia slobody v trestnej sadzbe v rozpätí 7 rokov až 10 rokov a 4 mesiacov.

Trest odňatia slobody právoplatne obvinenému uložený vo výmere 7 rokov tak je trestom uloženým na samej dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby, a teda nie je trestom uloženým mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby v zmysle § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Argumentácia obvineného stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikovaným v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 44/2017 je celkom nepriliehavá, pretože možnosť zohľadnenia uznania viny obvineným v pôvodnom konaní v rámci analogickej aplikácie § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona (podľa tohto stanoviska) nepochybne vytvára priestor pre súdy v pôvodnom konaní na zohľadnenie takto vyjadreného priznania obvineného pri hodnotení kritérií trestania, a to aj možnosťou mimoriadneho zníženia trestu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby, avšak ako na to správne poukázal prokurátor vo vyjadrení k dovolaniu obvineného, takýto postup je charakterizovaný fakultatívnosťou (možnosťou), teda nie povinnosťou. Najmä však takáto možnosť daná súdom nižšej inštancie, posudzujúcich otázku trestania, ešte žiadnym spôsobom nevyjadruje aj oprávnenie obvineného úspešne sa takého postupu dovolávať prostredníctvom dovolania.

Na podklade tejto argumentácie dovolací súd v súhrne konštatuje, že chybami dovolateľom vytýkanými nebol naplnený ani ním uplatnený dovolací dôvod upravený v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ani iný dovolací dôvod uplatniteľný obvineným, pod ktorý by ním vytýkané chyby pri správnej subsumpcii mohli byť podradené, a preto z dôvodu, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, dovolanie obvineného uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Toto rozhodnutie prijal senát jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.